

Julemanden

Alle danske børn kender julemanden som en lattermild ældre herre, der kommer med julegaver iført sorte støver, en tyk rød-hvid dragt og altid med store røde kinder.

Men hvem er julemanden egentlig og hvor stammer han fra?

Legenden om julemanden går helt tilbage til 300-tallet, hvor et dreng ved navn Nikolaus blev født. Ingen vidste dengang, at han skulle blive verdensberømt som julemanden med alle julegaverne, men Nikolaus viste hurtigt tegn på, at han havde særlige evner. Som voksen blev han biskop i Myra i det sydvestlige Lilleasien, og herfra gjorde han ifølge legenden lutter gode gerninger. En af de gerninger, der senere er knyttet til Nikolaus som julemand - eller gavegiver - skete, da han redede en familie fra fattigdom ved at kaste penge ind igennem deres vindue om natten. Men Nikolaus kunne meget mere end det. Han kunne ved Guds kraft vække de døde til live, og han kunne rede søfolk fra stormene. Derfor blev Nikolaus kåret som helgen og blev i første omgang mest æret af sømændene.

Nikolaus bliver til julemanden

Nikolaus var i første omgang katolsk helgen, men under reformationen afskaffede protestanterne helgendyrkelsen. De havde dog svært ved bare at droppe Sankt Nikolaus, fordi han var så populær, så i stedet fremstillede man ham uden bispehue, og kaldte ham julemanden. Det passede godt med, at Nikolaus i sin tid var død i december, for nu kunne han som julemand sættes sammen med julen og julegaverne.

Sådan blev Sankt Nikolaus under navnet julemanden kendt i Danmark, og sådan blev han også spredt til USA. Her blev fortællingen om ham, spredt igennem de hollandske søfolk, der lagde til ved New York. De kaldte Sankt Nikolaus for 'Sinterklaas', og via oversættelserne til amerikansk, blev han til 'Santa Claus' - den amerikanske julemand.

Julemanden og julegaverne

I dag er julemanden kendt over alt i verden som den rare, ældre mand, der kommer med julegaver til børnene. Julemanden bliver i massivt omfang brugt som kommercielt blikfang op til jul - særligt efter 1930, hvor Coca Cola første gang tegnede ham i sine reklamer. Her havde han stort, hvidt skæg, sorte støver, en tyk, rød frakke og en smittende latter. Nøjagtigt som vi kender og elsker ham i dag.

Der er dog stadig diskussion om, hvor han stammer fra. Sankt Nikolaus var jo fra Lilleasien, men i dag bliver han knyttet sammen med sneen og julen, og derfor kæmper både Canada, Finland, Grønland, Norge og Sverige om retten til at have den gamle gavegiver boende.